

NAŠ GLAS

Glasiilo javnih namještenika u kraljestvu Srba, Hrvata i Slovenaca.

Цена у продаји 1 К.
 Наш Глас излази у тједан сваког четвртка.
 Годшња претплата . . . . . К 52.—
 Полугодишња . . . . . „ 26.—
 Четвртгодишња . . . . . „ 13.—
 За иноземство додати поштарину. Огласи по
 цену.

Цена у продаји 1 К.
 Наш Глас излази седмично сваког четвртка.
 Годшња претплата . . . . . К 52
 Полугодишња . . . . . „ 26
 Четвртгодишња . . . . . „ 13
 За иноземство додати поштарину. Огласи
 по тарифи.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta št. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znak. Dopise v latinici in cirilici prejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani. Hrvatske in srbske dopise je pošiljati le po t. m. organizacij, ki so za vsebino odgovorne.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošlje po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Društvo državnih uslužbencev kraljestva SHS za slovensko ozemje v Ljubljani.

Vabito

k izrednemu občnemu zboru, ki zboruje v četrtek 29. t. m. ob pol. 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Poročilo predsedstva.
2. Razpust Saveza javnih namještenika v Zagrebu in naš položaj.
3. Sklepanje o došlih predlogih po § 9. društ. pravil.

Opomba: Predloge, ki naj o njih sklepa občni zbor, je prijaviti pismeno odboru najkasneje osem dni pred zborovanjem. Zakasneli predlogi pa lahko pridejo vseeno na dnevni red, ako glasuje zato najmanj 25 članov.

Zborovanja se smejo udeležiti samo društveni člani.

V Ljubljani, dne 14. januarja 1920.

Maks Lilleg, Joža Bekš,
t. č. predsednik. t. č. I. tajnik.

Naše stališče.

Na skupni seji delegatov 9. t. m. se je z obzirom na razpust Saveza v Zagrebu in na discipliniranje voditeljev sklenilo poslati 10. t. m. deputacijo organizacij k predsedniku dež. vlade za Slovenijo, g. dr. G. Žerjavu in sklicati za 12. t. m. javen shod. Deputacija naj bi bila predsedniku pojasnila naše stališče glede razpusta stanovske organizacije in ga prosila posredovanja, da se vzroki razpusta v naše pomirjenje objavi, da se preiskava nepeši in da se proti obtožencem postopa obzirno.

Na shodu smo hoteli predvsem slovenski javnosti dokazati, da je vse naše dosedanje delovanje v slovenskih organizacijah in vse naše skupno delovanje s Savezi drugih pokrajin našega kraljestva imelo izključno le stanovski značaj t. j. stremilo je za ureditvijo službenih razmer in izboljšanje gnotnega stanja javnih nameščenecv. Deželni predsednik g. dr. G. Žerjav naše deputacije ni sprejel. Sporočil je: da so obtoženci že izročeni rednemu sodišču, in da za posredovanje ni kompetent. Društvenemu predsedniku

je še isti dan odsvetoval sklicati shod, ker bi ga moral prenehati.

V seji delegatov dne 13. t. m. se je sklenilo, da se skliče izredni občni zbor osrednjega društva, ker nočemo s sklicanjem javnega shoda spravljati v nevarnost obstoja skupne organizacije v Sloveniji. Na tem občnem zboru naj člani razpravljajo o stališču osrednjega odbora, ki je nastopno:

Če preiskava dožene, da so obtoženci gojili politične protidržavne tendence, tih naša organizacija ne štiti, ker ni imela in nima nobenega stika z državi protivnimi elementi. Vsi slovenski javni nameščenici bi kot zvesti Jugoslavanom odločno nastopili proti vsakomur, ki bi poizkušal naše stancvske borbe zlorabljati za protidržavne agitacije.

Če se pa izkaže, da so obtožbe, kakoršne razširja časopisje, neosnovane, in da se voditelje razpuščenega Saveza ureganja le zaradi njihovega delovanja kot izvršilnih organov naših skupnih sklepov, bi smatrali razpust Saveza in discipliniranje voditeljev kot poizkus zatreti našo organizacijo in preprečiti s tem solidarnost vseh javnih nameščenecv.

Prepričani smo, da so naši dosedanje uspehi le sad našega skupnega in enodušnega postopanja in da nam le popolna solidarnost tudi v bodoče potrebna.

Ista solidarnost mora tudi zahtevati zadoščenja onim našim nedolžnim tovarišem, ki za nas trpe.

Posebej še povdariam, da imajo za naše uspehe na stanovskem polju v odlični meri zasluge tovariši Hrvatje s predsednikom razpuščenega Saveza, dr. V. Benkovičem na čelu.

V Ljubljani, dne 15. jan. 1920.

Odbor Društva državnih uslužbencev kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev za slovensko ozemlje.

DR. DERADO (Split):

Činovnički pokret.

Prama pisanju javne štampe — osebno one demokratske stranke — izgleda, da je činovničko pitanje tek sada postalo aktuelno za javnost, dok smo svi pokretači tog pitanja uočili i shvatili svu važnost još početkom prošle godine. Zato smo mu i posvetili sve svoje sile u potpunom uvjerenju, da time najbolje služimo,

iskreno i nesebično, najvećim državnim interesima.

Tek nakon godinu dana intenzivnog organizatornog rada uspelo nam je, da zainteresujemo koli odlučujuće činbenike, toli javnu štampu.

Nego dok je većina, čak i najviših odlučujućih faktora, ispravno savatila naš pokret, pa u prvom redu ističem ministra predsjednika g. Lj. Davidovića i ministra za konstituantu g. dr. Palečeka, dotle je javna štampa, osobito ona, koja tek sada dnevno posvećuje tom pitanju duge čak i čuone članke, svijesno ili nesvijesno slabo upućena.

Radi te — recimo — neupućenosti i posljedica, do kojih dovodi neispravno pisanje, odlučih, da svom objektivnošću prikazam zadnju fazu našeg pokreta i upozorim, kamo vode mjere, koje se poduzimlju protiv činovničkim organizacijama.

Tekom laniške godine predsjednici činovničkih saveza po svim pokrajinama, i na skupštinama i u štampi, žigosali su žalosnu činjenicu, da koli viši činovnici, imenito pozvani faktori, toli štampa posvećuju slabu ili nikakvu pažnju činovničkom pokretu i zanemaruju pohadjanje činovničkih skupština. Ta činjenica radjala je zlim posljedicam tako, da se činovnički pokret ili nije shvaćao ili slabo ocjenjivao, dapače se uporno nastojalo, da ga se uništi ili da mu se oteščava razvitak.

Nije nikakva novost, da se vodjama tog pokreta podmećalo druge ciljeve, pa čak i destruktivne, prikazujuć ih kao stranačko orudie, kao bivše skutonoše pregaženog sistema i sl. Tako je u Splitu još u februaru laniške godine jedna mjesna novina napala predsjednika opće činovničke organizacije, da je tekom rata u jednom govoru „veličajuć Austriju na našestidnji način napadao Srbiju“, ali je bila ušutkana objelodanieniem izrečenog govora. Otraz nekoliko mjeseci jedna je sarajevska novina napala u uvodnom članku predsjednika činovničkog društva u Sarajevu, prikazujuć ga kao „austrijaninu“. U više navrata napala se predsjednika saveza javnih namještenika u Zagrebu, a nije se poštedito ni predsjednika državnih uslužbenecv u Ljubljani.

Kroz godinu dana, što se bavim organizacijom činovništva, nije mi izblegla činjenica, da su neraspoloženie prama organizacijam širili ljudi, koji su se nezasluzeno dočevali državnih mjesta: činovnici

obezbjedjeni ili oni, koji se nadali dobrot karijeri po protekciji, a bez ikakve sposobnosti i volje za rad, ili pak činovnici, koji su se bilo kako kompromitovali; te napokon oni, izvan činovničkih redova, kojima je u interesu, da se državne prilike ne konsoliduju i da se uzdrži dapače proširi korupcija u činovništvu, koje im tada za novac robuje.

Ništa me pak nije iznenadilo no te lino žalosna činjenica, da se još ne donazi do potpune uvidjivosti u našem pokretu kod nekih faktora, kojima taj pokret dolazi najviše u prilog, da im se olahkoti preteška zadaća, koju neće biti nikad u stanju, da sami uspješno i pravedno riješe bez činovničkih organizacija. S te strane naprotiv kroz ovo zadnje vrijeme otvorilo se bubnjarsku vnatru i hoće, da se stavlja u sumnju iskrenost pokreta, a koja se neprekidno i dosljedno ispoljavala na činovničkim skupštinama, u mnogobrojnim sovjetskim i našom suradnjom u javnoj štampi.

Po svim nokrajinama i svugdje jednako uvijek ispovijedamo, da idemo za sredjenjem unutarnjih prilika; da se borimo protiv korupcije i protekcije, protiv uvlačenja u državnu službu sumnjivih individua, koji se vješto znaju provlačiti i dobiti rezidualna mjesta; da smo voljni navijestiti rat svim onima, koji izrabljuju državnu nesredjenost i u opće ruše državne temelje, za koje se mi dušom i tijelom zalazemo, pa makar takvih rušitelja bilo i u našim redovima, pa makar kakve časti pokrivali; da nećemo da služimo ni jednoj stranici, no da je naš pokret nad strankama; u jednu riječ naglašujemo uvijek, da su nam etički ciljevi daleko preči od materijalnih.

Javni namještenici Bosne i Hercegovine, Dalmacije, Hrvatske i Slavonije, te Slovenije ponovili smo i u našoj zadnjoj pretstavci, predanoj 4. decembra 1919. ministarskom savjetu —: »u svom istupu stoje nad strankama, njima je svejedno, kojih stranaka ljudi na odgovorna mjesta u našoj državi dodju, tek hoće, da dodju ljudi, koji u sebi nose jamstvo, da za pravilno i uspješno uređenje svih istaknutih pitanja imaju razumijevanja i sposobnosti, ljudi, koji su više državnici, a manje političari.«

Ipak ne će da se vjeruje našem otvorenom ispovijedanju, no se hoće pod raznim izlikama, da uništi ovake organizacije.

Do česa to dovodi, prikazat ću u drugom članku.

To so demokrati?

Jugoslavanska demokratska in socijalno demokratska stranka tvori današnje osrednje vlado in demokratske so zato tudi pokrajinske vlade. Kako razumevajo gospodje, ki sede danes na krmilu, demokrazem in svobodo, so dokazali z razpustom Saveza v Zagrebu in z aretacijo naših tovarišev brez preiskave in brez obtožnice ter dokazuleto s tem, da ne dovoljujejo nikakih shodov, niti javnih, niti zaupnih. Glede uradništva se zatira zborovalna in govorniška svoboda s terorjem ki bi delal čast najbolj reakcionarnemu aristokratskemu absolutističnemu režimu. To so naprednjaki, svobodomisleci, demokratje!

Svoja »demokratska« načela pa je najjasneje obrazložil eksponent in desna roka ministra Svet. Pribečevića, dr. E. Lučinića in tovarišev, hrvatski ban — dr. T.

Tomljenović. Njegov govor je kulturni dokument, zato ga moramo objaviti.

Dne 6. t. m. so hoteli hrvatski javni nameštenci sklicati zaupno zborovanje, da ovržejo vsa sumničenja in podtikanja, ki jih širilo vladni udani časopisi. Na zborovanje so povabili tudi bana ter mu zamčili, da se njegove osebe ne dotakne nihče niti z najmanjšo neprimerno besedo. Samo pride raj in poslušaj, da se uveri o krivicah, ki se gode Savezu in javnim nameštencem. Toda ban je shod zopet prepovedal in povabuo odklonil s tem-le govorom:

Savez javnih namještenika nalazi se u likvidaciji i dok se to ne privede kraju, dotle se podnesci o dozvoli za javnu skupštinu ne će in merito riješiti. Isto tako ne će se dozvoliti pouzdani i nikakvi drugi sastanci.

SJN organizirao je u sebi sve javno namješteništvo, dakle činovništvo sa akademskom i inom naobrazbom, te su među ove došli podvornici i poslužnici, koji nemaju nikakove inteligencije. Ima među činovnicima i t. z. celoviti atista; a kakovih tek ima među ovima?

Mnogi naobražen čovjek obližao bi si prste, kada bi se domogao njihove službe. Kako se može tripeti, da jedan od ovakih ljudi bude u istom društvu, recimo, sa jednim predsjednikom sudbenog stola?

Je li on ovome u inteligenciji dorasao? To nije demokratski. To je ruina viših po nižima. Demokratski je ono, što stoji na jednakom duševnom nivou.

Usljed toga moglo bi se dogoditi, a u SJN se je zatim i išlo, da se postigne skup ljudi iz svih slojeva, koji bi u danom času propagirali boljševičku ideju.

Isti dan, kada Frank i Sachs na Rtiču drže sa D'Annuncijem sednice, u Juba kada Hortyjeve čete provaljuju na naš teritorij, u te doba dolazi SJN sa izjavama na skupštini, koje su skroz protudržavne.

Naša najviša inteligencija dala se je zavesti unplivisanjem nekih vodećih članova SJN na istaknute čine. Ja sam uvjeren, da 99% J. N. stoji korektno i da se dalo besvlesno zavesti u bludnu od nekolice ljudi, koji su znali, kamo ih vode. Sačinjahu se rezolucije i predstave u četiri čka, koje su pred masom pročitane i bezuvjetno je povukle za sobom.

Minist. savjet riješio je, da se dopita činovnicima dodatak za skupoću. Ja sam radio cijelu noć (!) kao kakvi žurnalista (bravo!), te sam u »Obzoru« i »Jutar. Listu« proglasio, da je željama činovnika udovoljeno. (I za to ban treba cijelu noć!) Unatoč toga nije se sa izvjesne strane odustalo od održavanja skupštine, već su se tražile garancije za ove vilešiti, jer da se ministrima i banu ne vjeruje. Sam sam u Ljubliani javio vladji, da sam skupštinu dozvolio, pa neka se i tamo dozvoli. (A zašto sad optužujete radi te skupštine, koja da je bila štraik?!)

Kad jednom likvidacija bude krahu privedena, a krivci po pravorjeku suda kazni privedeni, što ne će dugo trajati, onda će se moći osnovati novi Savez, ali u ovom držim, da ne će biti mjesta podvornicima i ljudima niže kvalifikacije.

Otklanjam poziv na skupštinu, na koju su pozvani predstavnici svih stranaka. Kako su si stanovita lica mogla zamisliti, da ću ja kao ban doći na jednu javnu skupštinu, gdje bi mogao biti izvrgnut napadima ne samo JN nego i predstavnicima pojedinih političkih stranaka. Ta to je cijeli

konvent, koji se stavlja nad bana. Ovakav poziv sastavljali su ljudi, koji nisu posve normalni.

Preporučam kooperativ kao jedinu brigu činovnika. Pravila se njegova imadu dovesti u sklad sa državnim propisima i zakonom. Iz kooperativa treba izlučiti boljševike i komunističke elemente. U upravi mogu sudjelovati samo pouzdane osobe, kojima nema sa strane države nikakovog prigovora. Od činovnika mogu u uprav. doći samo oni kojima dozvoli ban. (To će biti posve slobodna institucija! Tomljenović mora biti predsjednik.)

Tako je govorio ban — demokrat! Razbiti organizacije, uničiti kolegijalnost među javnim nameštencima, terorizirati celo obćni zbor, skratka — absolutizem u najgrših oblicima. In demokratski slovenski poslanec Adolf Ribnikar v svoji »Domovini« k vsemu temu veselo ploska!

Ban ne ve ničesar povedati o zločinu dr. Benkovića, nego zbira šele materijal za obtožnicu. Vprašanje, zakaj so razpustili Savez, je še danes odprto. Ali zato ker so bili v njem poleg sodnih predsednikov tudi sluga? Zakaj so dr. Benkovića in tovariše zaprli? Ali zato ker je po razpustu Saveza zahajal v gostilne? — Veleizdajniški procesi so hrvaška specijalitet. Vsi so se zaključili doslej z blamažo. In zdaj si jo po vsej sili žele še demokrati!

PROF. KATUNARIĆ (Split):

Činovničke organizacije i politika.

Naš prvi energični istup dao je povoda političkim novinama, da se o tom pokretu izjave. Jedne žale i navaljuju ističući, da su oni protiv države; druge so opet vesele i povladjuju misleći, da će nas time uvaliti u svoj tabor. Zbog toga mi im poručujemo, da su naše organizacije daleko od svake političke stranke.

Mi želimo državi činovništvo nad strankama, a tima postavljamo našoj napućenoj državi čvrste i solidne temelje.

Protekcija truje i slabi činovništvo te ubija vladin ugled.

Ima li vlada dobro, sposobno, savjesno i nepokvareno činovništvo, može, da vrši svoje kulturne, uzgojne, socijalne, ekonomske, političke i velike zadatke.

Uzalud najbolji zakoni, ako činovništvo ne djeluje u njihovom interesu, nego na obratno. Rđjavo činovništvo nema prededa, a po njemu ni vlasti i tko nen a ugleda i ne uživa narodne ljubavi i povjerenja, ne može uzgojno djelovati na narod. Pokvareno i nedostojno činovništvo čestiti narod osudilo i prezelo.

Ovo se događa, gdje se uvažuje zakulisno uplitanje narodnih poslanika u državnu upravu. Ovo se uplitanje koji sa najelementarnijim političkim ustavnog duha. Ovo se odnosi na one političare, koji su za partizanske službe bili nagradjeni časnim odlikama u državnoj upravi, koja oni svom spromom i radom nikada ne bi mogli postići. Upravo se svega ne bi dogodilo, kad bi političke činovničke nepolitičke organizacije, jer bi one znale da na bolja mjesta dodju samo sposobni činovnici. Interesi države zahtjevali, da u stručnom radu budu zaposleni samo stručnjaci bez obzira na politički pravač.

Ovo je geslo svih organizacija, te će se boriti sa svim silama, da ovo načelo pobijedi, jer samo na taj način će vladati red i rad u modernoj državi. Svi socijalni problemi riješavati će se na sveopće zadovoljstvo.

Dobro opskrbljeno činovništvo znati će biti odano svom dužnom svomu pozivu, vladi i narodu komu služe, a istodobno će se morati i vlada postarati pomoću organizacije, da se najsposobniji, najsavjesniji i najmarljiviji najviše promiču i nagraduju, a ne da najgori dodju na viša mjesta, a najbolji da se potiskuju i progone.

Neka se znade, da organizacije nisu opasne za državu, nego su opasne samo onima, koji vlast upotrebljavaju u svoje sebične i niske svrhe, a na štetu vlasti, države i državljana.

Organizacije će uprijeti prve prstom u nedostojne činovnike i tražiti, da se kazne i oni, koji griješe bilo u javnom bilo u privatnom životu, a istodobno će tražiti, da se nepravde, koje su do sada učinjene, poprave.

Uvjeren sam, da će na ovom duhu osnovane organizacije koristiti državi i postaviti joj čvrste temelje samo tada, kada članovi budu daleko od svake političke stranke.

Država protiv činovnika.

Povodom raspusta Saveza javnih namještenika donijele su beogradske „Radničke Novine“ članak, kojega donosimo, da se vidi, kakovo je orijentirano i u redovima radnika u Srbiji.

Taj članak, koji imade gornji naslov, glasi po prilici ovako:

Kao i na svima ostalim politima društvenog i državnog reda i u državnoj hijerarhiji zavladao je u Jugoslaviji besprimerna korupcija. Ta korupcija je inaugurisana ozgo, od strane vlade, ona je neprekidno i favorizirana ozgo: korupcija je postala na taj način sistem buržoaske vladavine u Jugoslaviji. Srodničke veze i partizanska protekcija danas su jedini kriterijum za činovničku karijeru. Na taj način su na mnoga najistaknutija mjesta u državnoj činovničkoj hijerarhiji došli najsposobniji i najodvratniji tipovi.

Čestiti sposobni i vrijedni činovnici danas su svuda zastupljeni. Njih su daleko za sobom ostavili politički štreberi sa neuračunljivim moralom i notornom nesposobnošću. Takovo neznosno stanje u činovničkim redovima, sasvim prirodno izazvala je revolt kod svih sposobnih i poštenih činovnika, koji i pored sve svoje sposobnosti i svoja poštenja — i baš zbog toga — ne mogu napredovati, jer nemaju ili ne će, da se koriste „stetkama“, „stricima“ i t. d. ne će da trguju sa svojim savješću. Na taj način su i činovnici došli do uvjerenja, da treba da se udruže, da stvore svoj savez, i da kroz svoju organizaciju povedu odlučnu borbu za zaštitu činovničkih interesa protiv strahovite korupcije, koju je država zavela i koju još uvijek potrhanjuje u činovničkim redovima. I takav je savez stvoren u vidu „Saveza javnih namještenika“, koji je obuhvatio sve državne činovnike u Hrvatskoj, Slovenačkoj, Dalmaciji, Bosni i Hercegovini.

Taj Savez je prije kratkog vremena došao u vezu i sa srbijanskim činovničkim organizacijama i naišao je kod svih česti-

tih i poštenih činovnika na najbolje simpatije.

I bilo je pitanje najkraćeg vremena, da se i sve srbijanske činovničke organizacije priključe tome savezu, koji bi na taj način postao jedan moćan zastupnik činovničkih interesa protiv državne eksploatacije i korupcije.

Savez javnih namještenika je sa svojim korektnim radom na zaštitu činovničkih interesa izazvao protiv sebe jednu divlju mržnju ove države, koja se zove Jugoslavija. Ona je u radu toga Saveza, koji je bio inspirisan najboljim namjerama, da se poštenu dio činovništva spasi iz ovog očajnog položaja, u koji ga je uvalila državna korupcija, vidjela u svome bezumlju, i „tuđe prste“ i „boljševike“, da bi pod tim blesavim izgovorima mogla što prije razjariti taj Savez i obezbjeđiti i na dalje svoju vladavinu najodvratnijom korupcijom.

I baš u doba kad je Savez Javnih Namještenika u vidu jednog vrlo dobro obrazloženog memoranduma najenergičnije zahtjevao od vlade, da se počezal činovništva popravi razmierno današnjoj skupoći; kad se i u činovnika najvećim dijelom počelo, da budi osjećanje ličnoga dostojanstva i borbenoga duha; kad je država vidjela, da činovnici ne će više budu slijepo orudje njene koruptivne politike, — država je ovih dana, pozivajući se na austrijske zakone od prije 50-60 godina, raspustila Savez Javnih Namještenika, čija je centrala u Zagrebu, izabranila mu svaki rad.

Na taj način se vlast pokazala pred činovnicima u svojoj pravoi svjetlosti. Država smatra činovnike kao svoje robije, kao stvari, kojima može suvereno vladati. Činovnici nesmiu imati ni svoju savjest, ni svoju volju. Oni moraju biti samo instrumenti za sprovođenje partizanske politike današnje vlasti.

Mi najenergičnije protestujemo protiv zločina državne vlasti povodom nasilnog raspuštanja Saveza Javnih Namještenika i tražimo i za državne činovnike, kao i za sve ostale javne namještenike napunije, ničim neograničeno pravo koalicije.

Pozivamo sve činovnike širom cijele Jugoslavije, sve one koji su po svom socijalnom položaju zainteresirani za nastavu u obranu svojih najelementarnijih prava.

K. ZORKO (Ljubljana):

Već edinosti!

(Iz krogov nižjih javnih uslužbenecv.)

Med nižjimi državnimi uslužbencima ne vlada edinost glede zenačenja njihovih stalnih prejemkov in doklad. Službena pragmatika, ki je bila poslana v Beograd, je bila završena, ker so nekatere skupine državnih nižjih uslužbenecv zahtevale veliko večjo začetno plačo kakor uradništvo. Resnica je, da nižji uslužbenci niso bili zadovoljni z začetno plačo, ki je bila stavljena v osnutku nove službene pragmatike. Vladni predlog je bil, da se nižjim državnim uslužbencem zviša začetna plača od 900 na 1200 K — za uradništvo naj bi se pa zvišala začetna plača od 1600 na 1800 K. Uradništvo je zahtevalo kot začetno plačo 2400 K, nižji uslužbenci pa naj bi dobivali začetno 1400 do 1500 K.

Po zahtevi uradništva bi bila razlika med začetno plačo uradništva in nižjih uslužbenecv po sedanjih službenih pragmatiki za 700 K — po novi, če bi bila sprejeta, pa 1000 K letno.

Prepričani smo, da hoče vlada začetne plače nižjim uslužbencem izdatno zboljšati.

Opozarjamo vse organizacije nižjih državnih uslužbenecv na slovenskem ozemlju, naj nastopijo skupno v močni akciji za izboljšanje začetnih plač, da se zedinijo za skupni memorandum, ki mora biti tako sestavljen, da ga vlada ne bo zopet zavrnila. Znano nam je, da tovariši raznih skupin vlagajo peticije pri svojih poverjenjstvih, ker mislijo, da je njih služba bolj naporna, kakor služba tovarišev drugih uradov. Seveda je to sama bolna domišljija. Če bi bila res izjema — po mnenju tovarišev pri gotovih resortih, potem bi pa vsakdo služil najrajši pri dotičnem resortu.

Do sedaj je bilo še vedno za vse enako odmerjeno, upamo, da bo tudi v prihodnje.

Državni nižji uslužbenci naj si bodo v tem edini, naj bodo tega ali onega resorta, ker bo vlada le na skupne enake zahteve jemala ozir. Če sertedaj ne sporazumemo, se bode stvar le zavlačevala, naš položaj po ostane nerešen.

dr. p. d. (Split):

Iz ustavnog života.

Montesquieu u svom čuvenom djelu „Esprit des lois“ (duha zakona) zasnovavajuć misao ustavne monarhije, razdjeljuje temeljne državne vlasti u zakonodavstvo,¹ upravu² i sudstvo.³

U doba francuske revolucije ova se teorija baš mehanično shvaćala i provodjela. Za ono doba bilo je to opravdano, jer ne samo da je engleski ustav, koji je Montesquieuu služio kao uzor, bio odraz borbe između državnih organa imenito između krune i parlamenta, no se i u Francuskoj opažali tragovi slične borbe između vladom i narodnim predstavništvom.

Nije dakle začudno, što je on posmatrao javne vlasti sa stanovišta trzavica i nerekidnih sporova radje, no sa stanovišta međusobne uvidjivosti i složnog sporazuma.

Misao Montesquieua još se više u Francuskoj pretjerivala, kad se revolucijom zaoštio jaz između dviju državnih vlasti tako, da je došlo do toga i se u jednoj ispravi tvrdilo: „Kad se poslije dugog despotizma narod osvijesti i hoće, da se državno uredi, glavni mu je pri tom neprijatelj... upravna vlast“.

Svrnemo li pogled u ovom nizu misli na prilike stvorene od naših vodja i državnika, koji bi imali, da nam urede državni život, nećemo se začuditi da se povrćaju ideji, koja je od preko jednog vijeka već preživjela, pa misle na oživotvorenje te zastarjele teorije. Namjeravaju da nekim umjetnim kineskim zidom ograde zakonodavstvo od pravne, ako nas ne vara brzolovna vijest iz Beograda.

U dalnjem pak razvitku državnog života, pri ustavnom i parlamentarnom uređenju, morale su prestati borbe između organa uprave i zakonodavstva. Reakcija danače išla je tako daleko, da se porodila protivna nauka koja je težila za usredotočenjem obiju vlasti ili ispravnije za prevlast zakonodavstva odnosno narodnog predstavništva nad upravom.

¹ poverjeno nar. predstavništvu (parlamentu);

² vode ministri, vladar i činovništvo; ³ vrše neodvisni sudije.

I tako su se kasnije na teoriji Montesquieua, koja je išla za ograničenjem pretjeranosti upravne vlasti pozivali i oni koji su htjeli opravdati despotizam druge vlasti.

Spomenute dvije vlasti ne smiju dakle da budu ni razdijeljene ni pomješane, no svaka razvijajući se na svom posebnom polju djelatnosti, moraju da idu uporedo i za istim ciljem.

U ustavnoj, parlamentarnoj državi ne smiju se zamećati borbe o premoći vlasti. Organizam ustavne parlamentarne države vrlo je delikatan i osjetljiv. Za uspješno djelovanje zahtjeva ne samo da je narod politički vrsno odgojen i da se živo zanima za javno dobro, no ponajviše da su državne vlasti podpuno savjesne i duboko prožete svijesću svojih dužnosti. Ako toga nema, državni organizam kreće stranputicom, a otvaraju se vrata zloporabam, korupciji, nepravdam.

Evo kako najbolji državni oblik postaje najgori. *Corruptio optimi pessima!*

Just Piščanec:

Carinstvo.

(Dalje.)

Št. 3. Dogovorna in občna carinska tarifa. Dogovorna carinska tarifa velja za blagovni promet z Anglijo in njenimi kolonijami, z Združenimi državami ameriškiimi, Francosko, Grško, Rumunijo, Spansko, Portugalsko, Dansko, Holandsko, Švedsko, Norveško in Švico. Brzjavka Gen. Dir. od 5. aprila 1919, št. 1735.

Pri uvozu blaga iz Italije se plačuje carina po minimalni carinski tarifi. Brzjavka G. D. c. od 2. jul. 1919, št. 7433.

Minimalni postavki zakona o splošni carinski tarifi se imajo uporabljati pri blagu iz kolonij vseh pogodbenih držav, t. j. Angleške, Združenih držav, Francoske, Italije, Grške, Rumunije, Spanske, Portugalske, Holandske, Švedske, Norveške, Švice, Belgije in Danske. (Razpis finančnega ministra z dne 14. julija 1919). Med pogodbenih držav se ima po tem razpisu všteti tudi Belgija.

Na blago, prihajajoče iz drugih držav, imenoma iz Avstrije in — Čehoslovaške po ugovorih in rekompensacijah, kakor tudi na blago iz drugih prijateljskih ali neugovornih držav se uporabljajo izključljivo maksimalni postavki splošne carinske tarife.

Št. 4. Dokaz o izvoru. Uporaba pogodbene odnosno maksimalne tarife je vezana na pogoj, da se predloži dokaz o izvozu blaga, kateri pogoj predvidi tudi čl. 34 car. zakona. Potrdila o izvoru blaga izdajajo mestne trgovske zbornice ali trgovska združenja, ki vrše funkcije teh zbornic, industrijske zbornice ali policijske in občinske oblasti, odkoder se blago pošilja. V potrdilu o izvoru mora biti označena vrsta in količina blaga (kosmata teža odnosno število komadov), število tovorov (koliko), marka, številka, kraj proizvodnje in ime pošiljalca. Izvor blaga se sme potrditi tudi na originalnih računih (dobavnih ali fakturah), kot dokaz o izvoru lahko služijo direktni železniški tovorni listi ali parobrodni konosmani. Potrdila izvoznih carinarnic a fakturalni izvoznih deklaracijah, ki bi se učinile o iz-

voru blaga, so k temu polnovažen dokaz. Za blago iz nevtralnih držav se navede poleg glavne vsebine, katero mora obsegati potrdilo o izvoru, v istem še: da je blago proizvod kapitala in izdelek zemlje, iz koje blago primaja in da iznaja iz podjeterja, upravljane po starih državljanih. Taka potrdila se morajo brezpogojno predložiti, kadar se želi uporabo pogodbene ali minimalne tarife, za vse blago, izvzemu blago, katero nosijo popotniki s seboj v manjši količini kvečjemu v vrednosti 500 dinarjev; in blago, koje je po odloku ministrskega sveta oproščeno plačanja carine na podlagi čl. 14 zakona o splošni carinski tarifi. Za popotnike, ki nosijo s seboj manjše množine blaga (do 50 dn) se vzema v obzir, iz katere dežele prihajajo (čemu je dokaz visum ponega lista) in preko katerih dežel so potovali. Ako se o priliki carinjenja ne predloži uradno potrdilo o izvoru blaga, se carinitev izvrši po maksimalni postavki tarife. V nikašen primeru ni dopuščeno naknadno predlaganje potrdil o izvoru. (Razpis Gen. Dir. carin c. št. 2445 od 25. aprila 1919.)

Št. 5. Oproščanja od carine. Z odlokom ministrskega sveta so prosti carine ti predmeti: goveja hrana (seno, slama, oves in otrobi) ljudska hrana (moke, vse vrste žita, zrelo stročje in zelenjava, suker, koji plača samo državno troša mo 20 dinarjev od 100 kg), vse vrste govedo in živina, ki se rabi kot ljudska hrana. Dalje so prosti carine vsi darovi, koji se dopošljejo našemu prebivalstvu, vse poljedelsko in rokodelsko orodje, ako dokažejo uvoziti s 14 trdilom občinske oblasti, da jih vpeljejo za vršitev svojih poslov, avtomobili in vsa druga prevozna sredstva, mleko sterilizirano in moka za otroke (Gen. Dir. carin c. št. 3334 od 15.5. 1919). Carine prosta so: prevozna sredstva kakor avtomobili in njih deli, tovorni in drugi omnibusi ter osebni in tovorni vozovi, med katere spadajo tudi luksuzni avtomobili. (Brzjavka Gen. Dir. carin c. št. 6914 od 27.6. 1919).

Država je tudi sama poskrbela za pre-skrbo poljedelskega orodja, ki je carine prosto, če se uvažja po državi samu, ali po posameznih kmetovalcih, dočim se avoz poljedelskega orodja po trgovcih, ki to orodje našim kmetovalcem prodajajo, ne more carine oprostiti, ker to v zakonu ni utemeljeno. (Gen. Dir. carin c. br. 7719 od 7.7. 1919).

Na svoji seji od 7. julija t. l. je ministrski svet sklenil: »da se vsi rudarski poviestničarji in izključljivi zasledovalci v kraljestvu sproščajo plačanja uvezne in izvozne carine pri izvozu svojih rudarskih proizvodov, bodisi, da so isti v stanju sirovih rudnin ali kakorkoli izdelani kakor tudi za uvoz stroje v, orodja, gradbenega in kakršnegakoli materijala, kojega potrebujejo za svoje rudniško delo.« Carinarnice imajo pri tem postopati kakor sledi: 1. Deklarant — v tem slučaju povlastičar (priviligiranec) in izključljivi izsledovalec — mora predložiti carinarnici potrdilo Glavne rudarske direkcije, s kojim se potrjuje kaj se uvažja, odnosno izvažja, in da je to za potrebe rudarstva. Potrdilo se mora strinjati s tovrstnim listom, nakladnicami ali, ako se blago donša seboj, s prijavo. 2. Potrdilo Glavne Rudarske Direkcije mora biti potrjeno od Generalne Direkcije carin, in šele tedaj, na podlagi tega overenja, sme carinarnica pušćati blago za uvoz ali izvoz brez vplaćanja carine. 3. Potrdilo sestavljeno po točkah

1 in 2 se smatra kot carinska deklaracija ter dobi svojo »uvozno« ali »izvozno« številko, s koje se razdoljuje tudi magacinska knjiga dotične carinarnice. (C št. 8772 od 23. jul. 1919).

J. SORSKI (Ljubljana):

Ali smo Jugoslovani?

Nedavno so se redarstvo-varnostni organi, došli iz zasedenega ozemlja, predstavili v deputaciji in nam celokupnega moštva in detektivov pri nekem gospodu (ime zaenkrat zamečimo), ki je dodeljen tukajšnji deželni vladi, s prošnjo, naj jim pojasni, v kakem smislu se nahaja rešitev prošnje o stalnem namešćenju, nabavi obleke, izplačilu nepostalih plač in dr.

Navedeni gospod je deputacijo sprejel zelo mrzlo in odgovoril: „Jaz nimam tukaj nič, pojdite drugam! Zato, pa prišli v Jugoslavijo? Kdo vas je klical semkaj? — Pojdite nazaj! Tu vam dajmo potne liste. No, pa se ne bolje plačani kot jaz“ itd. — Samoobsebi se razume, da je celokupno moštvo, ki vrši zelo važno in odgovorno službo ob meji, razburjeno in užaljeno. Dotični gospod je gotovo že pozabil, da je večina redarstvo-varnostne straže došla v našo novo državo Jugoslavijo takoj na prvi poziv Narodne vlade, a on pa šele takrat, ko je bil primoran! Gospod je, kot zaibog, še nekaj drugih — niemu enakih — poznanih kot slab Slovan, saj mu je bil pred preobratom dvoglav črni orol na glavi svetinja. V interesu službene koristi prosimo, da se ga nadomesti z narodno in demokratsko mišljenim uradnikom.

Uvidevši, da smo primorani svojim cc. tovarišem in javnosti vsaj nekoliko poročati, v kolikih življenjskih nevarnostih se ravno ti varnostni organi, ki službajo ob državni meji, pogosto nahajajo. Nedavno je bil neki v službi stoječi tovariš od tihopcev napaden in umorjen, a drugi v bližini se nahajajoči stražnik je bil ranjen.

Ob zadnjem vpadu po ogrski armadi je bilo tudi z našim tovarišem zajetih, katere so Ostri črezi ar dni naposled nazaj v Jugoslavijo bose in skoraj brez obleke. Madžarska soldateska je pokradla tem revešem tudi vso obleko, ki se je nahajala tačas v stanovanju, vsled česar so bili brez potrebne obleke, nerila in denarja. Toda kljub vsem tozadevnim prošnjam se ni za te trpine še nič ukrenilo.

Apeliramo tem potom na merodajne oblasti, naj se potrudijo, prošnje in težnje teh organov upoštevati in ugodno reševati; kajti to so oni, kateri so po narodnem čuvstvu zapustili svoje domove — zasedeno ozemlje — in na katere se lahko brez skrbi zanesete. To so že in še bodo, kar v njih moči, dokazali. — Zato pa tudi ne dopustimo, da bi se zveste državne uslužbenice pri urgiranju kake prošnje neprijazno in odurno sprejemalo, ali celo po starem, bivšem avstrijskem kopitu odslavljalo. Ne damo se usiliti v družbo tihopcev in veriznikov, ker bi s tem oškodovali našo novo domovino.

Trdno smo prepričani, da to našo novo domovino vsa redarstveno-varnostna straža in detektivji — brez izjeme — tako goreče ljubijo, da se tistim predstavljanim, ki hočejo to linbezen z grobnici nastopi ohladiti, to ni in se jim tudi nikdar ne bo posrečilo.

Nekoliko riječi.

Sinteza svih gibanja u masama naroda, jest pravo određivanje u svim političkim i strukovnim pitanjima. Parola Wilsona prihvaćena je od svih naroda, a u narodima od svih društvenih slojeva. Samo što su položajem privilegovane klase kao industrijalci, trgovci, obrtnici i agrarci znali i mogli svoj opstanak osigurati, dok nijesu u toj utakmici javni namještenici ostali. Ako se upitamo zašto, lako ćemo naći odgovor.

Za vrijeme rata radili smo uz neke povišice na račun rekvizicije, a drugi na račun vojnoga erara u streljačkim jarcima, dok je vojna i civilna oblast i te kako pogodovala prije spomenitim slojevima pučanstva.

Bez novčića uštednje, naprotiv većina s dugom dočekali smo žudjeni spas našega naroda. Aždaja kapitalizma podijela je svoju neumoljivu glavu, razširila ždrijelo, da nas pogutne. Sve se više gubimo u raljama požudnog proždrljivca, koji uslied svog anetita i prostranosti želuca zgrće sve to više milijuna.

Aždaie se množe, kao gljive poslije obilne kiše, a nas sve to više ne stala.

Nema toga tko bi bio voljan, da zastavi naše dekadence. Vlast ne može ili ne će. Vlast je gluha i sliena ne znajući, da se našom propasti i ona mora zrušiti u bezdan.

Ljubaviju, a ne mržnjom stvarajte otačbinu. Ljubaviju smo se rodili, ljubav nosimo u srcu, s ljubavi hoćemo, da umremo. Sliedeći nužni nagon prirode hoćemo, ier moramo sliediti uzvišeni poziv čovjeka, da tu ljubav, koja je u nama, primienimo. Domoj ima pravo, da od nas tu ljubav ište, ali je ne damo vama, jer je niste ničim zaslužili.

Recite im, da u nama gori jednakim žarom uzvišeno poštovanje ideje narodnog jedinstva, kao i prije preloma. Recite im, da smo nosili glavu u borbi za te ideale. Recite im, da so nas radi toga progonili. Recite im, da hoćemo jedini u svijetu državu bez posebne naplate za uloženi trud. Recite im, da sloboda može samo onda da nastupi, ako se riješimo poroka, baštinjenih od krutnog, blatnog austro-mađarskog režima.

Pozdravimo zakrvarenu srpsku braću. Oni će nas razumjeti, ako im progovorimo izravno bez službenog traktura. Pozdravimo ih i recimo, da lažu svi oni, koji tvrde njima, da su Hrvati separatiste da se stide bratskog naroda i da žele biti bolji od njih. Svi smo u našoj državi jednaki; to hoćemo i moramo biti. Samo što tražimo, da nam domovina bude osnovana ne na mržnji, već na ljubavi.

Što je krivo našem opće mizernom stanju?

Rekosmo državnici, koji do danas nisu ništa zrela poduzeli, da nas oslobode okova kapitalizma.

U drugom pak redu bacam krivnju na nas same. Gledajte radnika! Zuljevinu zasluživao je kroz decenije krivi. Uslied kapitalističnog poretka države nije dospio, da se prosvijetli, koliko bi bio želio, a ipak znade što je. A kod j. n.? Rumenu oblije čovjeka, kad pomisli na nekoje stališke drugove, koji su podvrženi najnižim instinktima. Štreberija, zavist, nadvovanje i oholost resi te nažalost naše drugove. Jedino, što im se u dobro može upisati kao olahkujuća okolnost, jest sluzbenost.

E-Ć.

Upokojeni orožnici.

„Naš glas“ je priniesel v št. 6.—10. članek „Upokojeni orožnici“, s katerim se ne strinjamo. Člen 9. naredbе o draginjskih dokladah določa jasno, da dobe draginjske doklade vsi državni upokojenci, — tedaj tudi orožniki, ki so čez 60 let stari ali nezmožni za kak zaslužek. Kdor je 60 let star, ima tedaj lahko po tem prvem odstavku člena 9. tudi kak postranski zaslužek, a dobi vseeno cejo draginjsko doklado, kolikor se tiče njegove osebe; ako pa ima ženo in otroke, ne dobi za le-te „cele“ rodbinske doklade, kakor določa zadnji odstavek člena 9. omenjene naredbе. Cisto napačno je, ako kdo misli, da govori ta zadnji odstavek o draginjskih dokladah, ki jih prejema upokojenci ali upokojenke za svojo osebo. Kajti ko bi govoril o teh dokladah, bi bila v njem beseda „te“ popoinoma odveč oziroma neumestna. Z besedo „te“ se tedaj zadnji odstavek naslanja na prednja dva, ki govorita le o rodbinskih dokladah. Kljub tej jasnosti pa je finančna delegacija v Ljubljani, sklicevajoč se na ta odstavek, ustavila nebroj upokojencem cejo draginjsko doklado, ki jim gre po tej naredbi, češ, da imajo druge dohodke. Za drug dohodek se je smatralo najmanjše zneske, tudi mesečnih 10 K.

Tudi na besedo „cele“ v zadnjem odstavku člena 9., s katero je na kratko rečeno, da se sme draginjska doklada le za toliko znižati kolikor znaša postranski dohodek, se ni niti najmanje oziralo.

Prizadeti upokojenci protestiramo z vso odločnostjo proti temu nasilju in zahtevamo, da se nam draginjska doklada takoj izplača, kakor tudi, da se pozovejo nasilneži na odgovor.

Upokojenci.

J. Kocmur (Maribor):

Napredek.

Dosedaj so se ponajveč kar zakoni bivše Srbije brevi manu uporabljali tudi na ostalih zjedinenih jugoslovanskih deželah. Tudi srbski carinski zakon in carinska tarifa za vse jugoslovansko ozemlje sta uveljavljena po srbsko.

Carinska tarifa in zakon sta kolikor toliko posneta po prejšnji avstrijskih. Navajeni na prejšnje carinske šikane, bi cežele bivše Avstro-Ogrske skoraj ne občutile novih bremen. Pač pa občutijo bridko način kako se s povsem novim carinskim postopkom hočejo, in to še po manj sposobnih in krajevnih razmer nevesočih srbskih carinskih organih, te carinske šikane pri nas uveljaviti. Človeku se zdi kakor bi se hotelo nalašč vteptati v glavo ujedinenih jugoslovanskih trgovcev, industrijalcev, popotnikov in občinstva v obče, zavest, da morajo plačevati visoke carine, pri tem pa tudi prenašati vse one šikane in nezmislne formalitete in ostroti, ki so jih izumili nekdanji Protičevi pristaši proti osovraženim — Švabom. Stara, bolehnja in šepava je bila carinska uprava pokojne švabske matere Avstrije. Ta uprava pa ni vzgojila tako brihtnega — uradnega šimelna, ki bi kar ustavil — železniški promet vsled prepočasnega zacinjevanja in nezmislnih formalitet, ki se pri istem prakticirajo. Da bi tak uradni šimel znal ustaviti celo železnice, zabasati obširne kolodvoré in daljše proge — ne, čast komur čast! — tega niti prebrisano avstrijsko uradno kliuse ni zmoglo. Ta rekord so pa takoj dosegli novo

uveljavljeni srbski carinski postopki in veliko število izvenredno promoviranih srbskih carinskih uradnikov, kateri so pod pretvezo učiteljev in navodilcev v srbsko carinsko postopanje prišli na Hrvatsko in v Slovenijo, da poduče naše hrvatske in slovenske carinske organe, kako se ima vršiti carinska služba po novem načinu in kako se mora — promet ovirati in ustavljati.

V Zagrebu je ves kolodvor zabasan ter se odpravlja dnevno le po par vagonov vsled nove procedure, čeprav se je število carinskih organov pomnožilo ter carinjenje vodi neki inspektor Centralne carinske uprave sam.

Ako je čevelj pretesen — modri čevljar ga razširi na kopitu. Ako takozvani carinski postopek provzroča toliko škode trgovini in — državi: ali ni nikogar na vladi, da bi ga spremenil in prilagodil razmeram? Ako so srbski carinski organi res tako „sposobni“, da znajo ovirati promet, ali bi se jih ne dalo smotreno uporabiti v lastni domovini, kjer je promet nezaten ter pri nas pustiti vodstvo carinskih uprav domačinom, kateri vsaj prometa ne znajo — ovirati.

Ne vstvarjajmo vendar umetno specifično „jugoslovanskih carinskih razmer“! Pustite pošteni trgovini vsaj ono malo svobode, ki jo ji je pripoznala celo preperela avstrijska uprava.

Vestnik.

Uprava »Našega Glasa« ponovno naproša vse naročnike, da razvijejo največjo agitacijo za naše edino stanovsko glasilo. Tovariši! Tovarišice! Agitirajte za »Naš Glas«! Pridobivajte mu novih naročnikov! Stanovska zavest in dolžnost Vas kličeta, da pridobi vsak najmanjenega novega naročnika. V vsakem uradu naj se žrtvuje vsaj eden za našo sveto stvar, ki naj zbira naročnino in prispevke za tiskovni sklad. Le tako se pridobi še marsikaterega omahljivca. Če kedaj, potrebno nam je naše glasilo sedaj! Čim več naročnikov, tem močnejši bo »Naš Glas«! Pošljite nemudoma naročnino! Tretjo številko pošljemo še vsem naročnikom, četrto pa izključno le onim, ki poravnajo naročnino pred njenim natisom! Ne odlašajte torej z naročbo! Poslužite se takoj poslanih Vam položnic; naročniki izven Slovenije pa poštnih nakaznic! Pišite naslove točno in razločno, da ne bo pomot! Vsaka prememba naslova naj se takoj javi po dopisnici naravnost upravi: Ljubljana, Vodnikov trg št. 5, I. nadstropje. Na delo! Le v slogi je moč!

Ureditev službene pragmatike in statusov. Posebni odsek naše organizacije je pričel s priredbo nove službene pragmatike za vse državne nameščenice. Vsa strokovna društva se vabijo, da dopišljejo svoje izpreminjevalne predloge oziroma zahteve k posameznim §§ dosedanje službene pragmatike pismeno osrednjemu odboru najkasneje do 1. februaria t. l. Na zakasnele predloge in na predloge posameznih članov se odbor ne bo oziral. Vsa snov pride pred skupni odbor, ki bo o njej pred predložitvijo osrednji vladí dokončno sklepal. Vsak član se naproša, da v svrhu ureditve statusov do istega dne dopišlje svojim strokovnim organizacijam na posebni poli sledeče podatke: 1. Ime in priimek, 2. Sedanji službeni značaj, 3. Rojstno leto.

4. Dan vstopa v državno službo. 5. Doba aktivne vojaške službe. 6. Prvo imenovanje za uradnika (poduradnika ali slugo). 7. Zadnje imenovanje. 8. Skupna civilna službena doba do všteti 29. februarja 1920. 9. Aktivna civilna služba prekinjena za čas od — do. 10. Kvalifikacija zadnjih treh let. 11. Službeni prejemki 1. februarja 1920 (činovni razred in plačilna stopnja. 12. Opomba: (Navedi do volontersko dobo, pri slugah dobo provizornega nameščenja, dalje v kakšni lastnosti in za katero dobo je služil kdo pred imenovanjem za uradnika (poduradnika ali slugo).

Za istinitost navedenih podatkov osrednji odbor ne prevzema nobene odgovornosti.

Strokovne organizacije so dolžne, da podatke preizkusijo, došle pole **ranžirajo** in jih paginirane in popolnoma urejene predložijo najkasneje do 20. februarja osrednjemu odboru. Istotako skrb strokovne organizacije za popolnost materijala in bo predvsem strogo paziti na to, da kak član — in najsi bo neorganiziran — ne bo izpuščen. —a.

Javni nameščenici, ali ste že kaj razmišljali o bodočih volitvah za občinske zastopce? Ali naj bo naša politika strogo gospodarska ali strankarska? Ako si predočimo desolatne razmere in prehranjevalno krizo, ki jo preživljamo, odgovor ne bo pretežak. Javite nam svoja mnenja! —a.

Zakaj „nemška“ Avstrija? Vedno čitamo v naših časopisih „nemška“ Avstrija, mesto na kratko Avstrija ali avstrijska republika. Ako pišemo „nemška“ Avstrija, izgleda baš tako, kakor bi obstojala še kaka druga nemška Avstrija, oz. kakor bi se mi, ki smo odpadli od Avstrije, še vedno smatrali za Avstrijce, seveda nemške Avstrijce. Pišimo torej samo Avstrija ali pa avstrijska republika in nič drugače! —š—

»Prvi predvjet slobodi i demokraciji jest red«, piše »Riječ SHS«. Resnične, zlate besede! A red mora biti predvsem v ministrskih uradih. Kjer ne poznajo vloženega zapisnika, ne indeksov in ne protokolov, ni reda, kjer leži sto in sto neprezentiranih aktov cele mesece po predalih in policah, mizah in v papirnih koših, ni reda. Kjer se akti v masah izgubljajo, a le malokateri pravilno reši, kjer le peščica uradnikov dela, a cele trume le politizirajo in plače vlečejo, kjer potrebuje vsaka vloga dolgih mescev, da pride morda po neštetihih urgencah sploh na vrsto, kjer se vse obeta, a ničesar točno ne izvrši, tam ni reda; kjer se ministrske in načelnske besede izgovarjajo, a ne izpolnjujejo tam ni reda. Brez reda pa mora nastati anarhija. Proti temu neredu, ki nam ogroža vse, smo manifestirali. Ker ljubimo svojo domovino, zahtevamo red povsod, zahtevamo ga v ministrstvih, pri vladah, na železnicah in na poštah ter po vseh javnih uradih. Kdor pa sam reda ne pozna, kdor je sam kriv nereda, tisti je sovražnik domovine, najopasnejši škodljivec države. In naš klic je: Proč s temi sovražniki in škodljivci!

Društvo carinskih uradnikov za slovensko ozemlje prosi vse člane in zaupnike, da povabijo k pristopu v našo strok. organizacijo vse nanovo vstopivše uradništvo naše stroke. Redni člani pristopijo k društvu s pismeno izjavo in vplačilom mesečne članarine 2 K. Pristop k društvu

se smatra za stanovsko dolžnost. Pismene prijave naj zbirajo po posameznih uradih zaupniki, kjer pa jih še ni, naj si jih pa tovariši izvolijo. Tudi mesečne prispevke naj se na enak način zbira in pošilja društvu, ozir. na naslov tč. društvenega blagajnika. Zajedno se naprošajo vsi zaupniki in člani, ki še dolgujejo na članarini za leto 1919., da čimprej zaostanke poravnajo. Društ. odbor je trdno prepričan, da bodo vsi člani tudi v letu 1920. naročniki »Našega Glasa«, ki v odlični meri podpira naše stanovske zadeve. Tovariši! Strnjeni v močno in solidarno falango, se smemo nadejati uresničenja naših upravičenih teženj po geslu: »Vsi za enega, eden za vse!« Članki za »Naš Glas« naj se pošiljajo na društvo.

Preobrat v finančni straži. Kakor vsi drugi stanovi, tako smo tudi uslužbenci finančne straže z navdušenjem jugoslovanskega duha pričakovali ob državnem preobratu tudi za finančno stražo preobrat na bolje. Toda preobrat je marsikaterega javnega uslužbenca prevaral in razočaral. Ne samo da smo tlačeni z nekdanjim sistemom, ko so oddelkovodje hodili v samih nogavicah kontrolirat nastavljene straže, tudi glede uradnih ur nisvo nič na boljšem. Straže morajo delati službo ne 8, ne 10, nego včasih celo 15 ur dnevno in to še ob obmejni črti, kjer nima niti trenutek počinka! Finančna straža bo kmalu izčrpana. In trpela bo potem država, ko bo imela neizvežbane in nepotrpežljive novince in začetnike. Ze za vse delavstvo je izdana naredba o osemurnem dnevnem delu, le za finančno stražo in sploh za državne uslužbence ni nikake naredbe v tem pogledu. Zakaj mora finančni stražnik delati 10—15 ur dnevne službe? Gotovo ne bi nobeden uradnik obstal v uradu, ako bi se od mraza tresel kakor uslužbenec na straži, in vendar financar mora! — Zanimiv je 6. odstavek poiasnila gospoda Justa Piščanca v »Našem glasu« z dne 30. septembra 1919. Ali ravno tako nejasen je ta odstavek, kakor je preobrat finančne straže. Ne ve se, kateri so ti bivši finančni stražniki, da bi se jih nastavilo kot skladiščnike. Ali se misli na umirovljene, ali na one, ki so z vsemi skušnjami opremljeni in se jih ne mara povišati za skladiščnike? Ali se ozira mor... samo na one izbrane, ki so že kot takšni nastavljeni? Želeti je, da bi se vsakega uslužbenca nastavilo kolikor mogoče v bližini njegove domovine, kjer bi se ne čutil med tuji in bi ne bil od ljudstva nazvan begunec, ampak domačin. Morda ne oblasti naj bi vsaj toliko poskrbele za dobrobit svojih podložnih, da bi našli vsaj v bližini svoje postaje stanovanje, da ne bi bili do 13 kilometrov oddaljenosti nastavljeni, ali pa sploh ločeni od svoje družine. Imamo pa še cel kup drugih tožb in želja. A katerokoli naznamimo, vselej dobimo v odgovor: Ni mogoče! Potrpite! — Mi trpimo, saj smo trpeti vajeni. Trpimo težko, a radi za svojo končno svobodno domovino. Prosimo pa: Brigajte se za nas! Storite vse, kar je mogoče, ker mera našega potrpljenja bo kmalu preveč polna.

Naslovi naših uradov. Če človek nekoliko preudarja o naslovih, ki si jih nadevajo od prevrata sem razni naši uradi in institucije, se mora nehote vprašati, ali veljajo tu sploh kaka načela. Mi imamo v Ljubljani n. pr. „kr. policijsko ravnateljstvo, imamo tudi »kraljevsko slo-

vensko gledališče Ljubljana« (zakaj Ljubljana in ne v Ljubljani, tudi ne vem), a drugje nikjer nobenega znaka za to, da smo kraljestvo! Pa tudi sicer so naslovi naših uradov precej čudni in neprikladni. N. pr.: »Deželna vlada za Slovenijo«. Za Slovenijo? Ne, samo za oni del Slovenije, ki je naš. Zal, da ostane tudi v najsrečnejšem primeru še vedno dobršen del Slovenije v tuji lasti! Ali hočemo torej z gorenjo označbo reči, da je za nas Slovenija že to, kar imamo? Bog ne prizadeni! In potem deželna vlada. Dežel v prejšnjem pomenu besede ni več. Torej tudi ta označba ni umestna. Gre temveč za vlado, ki stoji na čelu onim slovenskim pokrajinam, ki so del našega kraljestva. Edino pravi naslov bi torej bil: Kr. pokrajinska vlada v Ljubljani. Morda so ljudje, ki jim ta »Kr.« ni prav pri srcu. Toda to ne sme odločevati. Treba je, da smo iskreni! Sicer pa to prav ničesar ne izpreminja na stvari. Zaradi tega ne bomo Slovenci nič bolj odvisni in nič manj svobodni. Toda red mora biti! Naša konsolidacija naj se tudi v takih stvareh kaže. Sedanji naslovi uradov pa, ki jih srečujemo vsepovsod, dajo sklepati samo na našo notranjo razdrapanost in pa brezglavost. Da ostanemo na Bleiweisovi cesti — malo dalje doli od vladne palače imamo »Višje orožniško SHS poveljstvo«. Ta naziv je prikrojen zopet po vsem drugem vzorcu. Najlepše pa je seveda, če čitamo: »SHS prodaja tobaka«. Kaj se pravi to? Da v tisti utici tam Srbi, Hrvati in Slovenci tobak (če bi bilo po mojem, bi rekel duhan!) prodajajo? Sploh ta SHS! Saj kot figurica je radi svoje simetrije marsikomu všeč. Toda ne bodimo otročji in preudarmo malo! Kako bi se morala imenovati na pr. Italija, če bi se bili Italijani pri združitvi postavili na tako stališče, kot se postavljamo mi? In Italija je sestavljena iz več bivših samostojnih držav! Isto bi se lahko vprašalo glede Avstrije in Nemčije. Pa drugje ljudje niso tako gizdavi in malenkostni! Stvar je enostavno taka: mi Srbi, Hrvatje in Slovenci smo združeni za enkrat v kraljestvo. Za to so tudi vse javne institucije za enkrat »kr.«, kakor so bile poprej pri nas »c. kr.« Naše kraljestvo pa je — Jugoslavija. Vse drugo je smešno!

Riječ Srba-Hrvata-Slovenaca hoče na vsak način stigmatizirati znani korak javnih nameščencev za vse slovensko. Zdi se, kakor bi gotovi krogi stikali za čem, kar bi javno pozornost obračalo nase. V katero svrhu jim ima služiti to, »red? Bog. Čudno! Kie drugje bi skušali stvar potlačiti, če bi tudi res bilo kaj na hjej, pri nas pa se raznaša vest o zločinih, ki jih po mojem mnenju ni in jih ni ne glede na posledice, ki jih mora imeti tako početje zlasti v tem kritičnem času. Gospodje, ki to delajo, prav nič ne pomislijo, da se pravi to prilivati olja v itak mogočni zubelj laškega šovinizma. Pa se še čudite in zgražate, ako naši nasprotniki čakajo na to, da se pobuni ta ali oni del naše države! Sami ste krivi! Če bi bili označili uradniški nastop kot to kar je v resnici bil, bi si nikdo naših sovražnikov ne mogel delati umov. Vsekakor pa bi bili morali počakati rezultati sodne preiskave! Poprej dokazi, potem trditve! Če je imel kdo res zlo namene napram državi, kaznuje ga kakor zasluži. Pa brez odlaganja! Na ršenega človeka, na človeka, ki mu je poštenost nad vse, napravljaja način postopanja v tej zadevi skrajno mučen vtisk.

Čemu zavlačenje? V eminentnem interesu države je, da smo si o stvari kimalu na čistem. Pa seveda tudi v interesu javnih nameščencev! Javni nameščenci bodo znali ločiti ljuljko od zrna. In če so bili varani in zapeljani, si bodo znali poiskati zadoščenja. Toda z dokazi na dan! Do tistikrat pa, da bo stvar pojasnjena, molčite! Molčite in ne diskreditirajte brez potrebe naše države pred inozemstvom! Sicer pa, gospoda: tudi razširjanje državo oškodujočih vesti, zlasti če so neresnične, je veleizdajstvo!

Zdravilišče v Rogški Slatini. Prejeli smo: Z notico „Zdravilišče v Rogški Slatini“ v zadnji številki vašega cenjenega lista ste bili napačno informirani. Kuratorij zdravilišča Rogška Slatina, kojega predsednik sem bil, ni nikdar sklenil, da se državnim uslužbencem prepovedujejo vse ugodnosti oziroma olajšave pri uporabi državnega zdravilišča, temveč je poravnano o tem vprašanju razmotrival ter stal na stališču, da je zdravilišče socialno podjetje ter mora vršiti kot državen zavod tudi socialne naloge in zlasti državnim uslužbencem nuditi brezplačno ali po znižanih cenah zdraviljenje v svojih zdraviliških in drugih objekti. Kuratorij, dr.

žavni zdravnik dr. Kolterer se je pri tej priliki celo prostovoljno ponudil, da bo v tem slučaju z istimi ugodnostmi državnim nameščencem na razpolago v svoji zasebni zdravniški praksi. Če je došlo ravnateljstvo zdravilišča od poverjenišva za javna dela in obrt druga navodila, se kuratorija, kateri se je med tem razpustil, tega ni nanaznilo. Toliko v pojasnilo! Ptui, dne 12. januarja 1920. Z odličnim spoštovanjem udani dr. Pirkmaier, vodja okrajnega glavarstva.

Društvo drž. uslužbencev v Ljubljani kot osrednja zveza strokovnih organizacij javnih nameščencev naproša vse včlanjene organizacije, pri katerih so se od zadnje vpošiljatve članskih seznamov dogodile izpremembe v številu članov (novi pristopi, izstopi, smrti slučajii), da vpošljejo v najkrajšem roku nove seznane članov, **určene po abecednem redu**, ker se le na ta načinomogoča in olajša evidenca. Novopristopivši (računši od zadnje vpošiljatve) naj se v seznamu zaznamujejo s posebnim znakom, izstopivši in smrti slučajii naj se navedejo na posebni poli. Vse organizacije naj se drže točno gornjih navodil! Red in točnost je polovica dela!

Nered u beogradskim uredima. Beogradska nadležstva postala su utočišće najnesposobnijih ljudi. Naše su kancelarije simbol kaosa. Kod nas činovnik ili bar službenik može postati svatko, kojemu to zatreba, bez obzira na moralne kvalifikacije, bez obzira na sprema, bez obzira na potrebu. U prvostepenom sudu za Beograd ima na platežnom spisku 75 njih. Mjesečni izdatak iznosi 25.750 dinara. Medjutim na dužnost dolazi redovno 39 njih. Samo praktikanata ovaj sud ima 45. U onoj prvoj grupi ima i jedna modistkinja, koja je zahtjevala, da pored nje uvede sud i drugaricu, koja je napustila stan roditelja još za vrijeme Austrijanaca! U drugoj grupi pak nalaze se: Kći jednog aktivnog pukovnika, kći jednog aktivnog potpukovnika, kći jednog člana kvarta, koji je tu skoro dobio ljepši položaj u državnoj službi. Od 45 praktikanata samo 15 njih dolaze na dužnost. Ostali se vidjaju samo prilikom primanja plate. Među njima ima čak i gimnazista, ali nema ni jednog, koji je siromašno stanja. Muškarci dolaze na „dužnost“ sa fotoafskim aparatom i korbačima.

I. C. Kotar,
Ljubljana,
Wolfova ul. 3.
Fotomanufaktura
3-6

A. RASBERGER
Lubljana, Sodna ulica 5.
Edina tvorniška zaloga pravih gramofonov in plošč
13-4 znamke „Angelj“.
Vsa popravila strokovno in ceno.

BARVA KEMIČNO ČISTI
vsakovrstno blago, obleko
PERE domače perilo (pošilja po isto na dom) **SVETLOLIKA** ovratnike, zapestnice in srajce
Tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4. — Ljubljana, Podružnica Šelenburgova ulica 3.
Podružnice: MARIBOR — NOVO MESTO.

Vzajemno podp. društvo v Ljubljani
registrovana zadruga z omejenim jamstvom.
Posojila na osebni kredit: 6% —
Posojila na hipoteke: 5,2% —
Mesecna odplačila. Renzijska posojila na več let; mali vračevalni obroki.
Pisarna: Kongresni trg 19.
Uradne ure od 8. do 12. ure. — Prosopiti brezplačno na razpolago. — Rezervni zakladni nad 500.000 K. — Istanline vloge 1/2%.

F. P. Zajec
Ljubljana,
Stari trg 9.
Bogata zaloga očal, ščipalcev, umetnih očal, daljnogledov, topiomerjev, barometrov itd. Trgovina z urami, zlatnino, juveli in srebrnino.
Tovarniška zaloga gramofonov in plošč.
Vsa popravila se izvršujejo strokovnjaško v lastni delavnici.
Električen obrat.

VELIKA ZALOGA Na debelo! Na drobno! Solidne cene!
BOGATA IZBIRA
manufakturnega ter inozemskega modnega blaga. **LASTNI MODNI ATELJE.** OBLEK lastnega izdelka po naj-novejšem kroju.
Srajce, samoveznice (kravate), nogavice i.t.d.
PRVA KRANJSKA RAZPOŠILJALNA
SCHWAB & BIZJAK
Ljubljana, Dvorni trg, pod Narodno kava. no.

Papir, pisarniške potrebščine
razmnoževalne aparate, črnilo, šoiske potrebščine i. t. d. i. t. d.
kupite najbolje pri trdki
Ivan Gajšek, oraj I. Bahovec
papirna trgovina
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 2
poleg Prometne banke. 6-5

A. Mihelič, Ljubljana
Šelenburgova ulica 1.
Trgovina s ščetinastimi izdelki. Galanterija in parfumerija. Edina zaloga jugoslovanskih **K V A R T** kakor tarok, marijaš, whist, primorka.

MODNA TRGOVINA T. EGER
v Ljubljani, Sv. Petra c. 2
Priporoča za gospode in jma vedno v zalogi najmodernejshe kravate ovratnike, trde in mehke, žepne robce, srajce, paramnice, nogavice in rokavice. Za dame najmodernejsa svila, gladka in v barvah za bluze, ovratniki zadnje ovosti, nogavice in rokavice v vseh cenah in elikostih, pasovi, vlasnice, igle, brože, steznike itd. itd. 28-1
Parfume in kosmetične potrebščine vedno najfinejše v zalogi.
Članom društva javnih nameščencev proti izkazu legitimacije 10% popusta.

Priporoča se trdka 4-6
Jos. Peteline
trgovina z galanterijskim in modnim blagom, zaloga sival in strojev in njih posameznih delov.
Ljubljana, Sv. Petra n. 7.

SPECIJALNA TRGOVINA
Z JUVELI, ZLATNINO IN URAMI
LUD. CERNE
Ljubljana,
WOLFOVA ULICA 3. 16-3

Kolesa, motorji, avtomobili
 ter vsakovrstna pnevmatika in
 mehanična delavnica

Fran Florjančič

Ljubljana, Šelenburgova ulica 6. 11-4

Westinghouse
 Watt
 Kremenezky
 Metax
 Ekspert & Import

„Balkan“ trgovska, spedijska in komisijska d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 33.

Mednarodni prevozi. Spedicije vseh vrst. Zaccarinjenje. Selitve. Nabiralni vozi na vse strani. Javno skladišče z lastnim železniškim tirom. Reekspedicije itd. itd.

Brzjavi: „BALKANSPED“. Interurban telefon 366.

10 4

Vedno
 najnovejše

Od
 dobrega
 najboljše

Prva jugoslovanska zlatarska delavnica
Alojzij Fuchs - Šelenburgova ul. 6.
 Kupujem staro **zlato in srebro**
 po najvišjih cenah, priporočam veliko
 zalogo zlatnine, srebrnine, ur, brijan-
 tov itd. - Vsa popravila in nova ela
 se izvršujejo v lastni delavnici točno
 in solidno. - Kupujem staro zlato in
 srebro, istotako briljante in diamante

20 3

Kavarna „Central“

19-3
 se priporoča za mnogo-
 brojen obisk. Pristna kava,
 cena in solidna postrežba.

Stefan Miholič, kavarnar,
 Ljubljana - Sv. Petra nasip.

Drogerija „ADRIJA“
 Fotomanufaktura

22-3 P. rfumerija

B. Čvančara

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.